

Digitale inclusie met HackShield

5 pilots om iedereen digitaal weerbaar te maken

Het project 'Digitale Inclusie' richt zich specifiek op kinderen in kwetsbare wijken. Deze kinderen zijn vaak minder digitaal geletterd en ze zijn vatbaarder voor online criminaliteit. Met het project gaan gemeente Amersfoort en Stichting HackShield niet alleen in de gemeente Amersfoort de kwetsbare wijken in. Maar ook in Amsterdam, Rotterdam en Utrecht gaan ze het gesprek aan met de leraren, ouders, broers en zussen van de kinderen die ze willen bereiken. Dit doen ze samen met en via (digitale) wijkagenten, AZC's, moskeeën, bibliotheken, scholen en bijvoorbeeld jongerenwerk.

Probleem

HackShield ontwikkelt, onder andere in samenwerking met gemeente Amersfoort, sinds 2019 speels en educatief lesmateriaal voor kinderen (8-12) in het primair onderwijs omtrent digitaal burgerschap. Het materiaal en de aanpak zijn gevalideerd en bereiken een grote groep kinderen. Er is echter ook een groep kinderen die nog onvoldoende werd bereikt. Dit zijn kinderen die wonen in wijken waar het wat minder goed gaat. Deze kinderen zijn in veel gevallen (nog) minder digitaal geletterd, lopen zo kansen mis en zijn daardoor onder andere vatbaarder voor online criminaliteit.

HackShield biedt een serious game waar kinderen aan de slag gaan met de digitale wereld. Zij leren zichzelf maar ook hun omgeving weerbaar te maken voor hackers en ander internetgeweld (zoals pesten).

Aanpak

Het project 'Digitale Inclusie' richt zich specifiek op kinderen op relatief moeilijk bereikbare plekken in de samenleving. De pilotgemeenten zijn Amersfoort, Amsterdam, Rotterdam en Utrecht.

In dit project worden leraren, ouders, broers en zussen ingezet als ambassadeurs, omdat uit onderzoek is gebleken dat rolmodellen veelal de grootste impact maken in kwetsbare wijken. Deze strategie sluit aan op HackShield's methodiek, waarbij mensen niet als potentiële slachtoffers of daders gezien worden, maar als de potentiële helden die helpen bij het oplossen van complexe maatschappelijke opgaven.

Er zijn een dertigtal gesprekken gevoerd met leraren, ouders, broers en zussen van de kinderen die ze wilden bereiken. Daarnaast spraken ze met leraren, wijkagenten en bijvoorbeeld jongerenwerkers. Dit leverde 5 pilots op waar ze aan de slag gingen met de digitale weerbaarheid van jonge kinderen op de voor hen moeilijk bereikbare plekken.

Pilot 1: HackShield in het stadion

De Johan Cruijff ArenA, de kinderraad in Amsterdam-Zuidoost, HackShield, docenten en klassen uit Amsterdam-Zuidoost gingen de samenwerking aan. In de klas werd fanatiek HackShield in de klas (een 8-delige lespakket van HackShield) gespeeld. Daarbij werden de meest enthousiaste kinderen uitgenodigd om samen te komen in de ArenA om daar gehuldigd te worden tot Junior Cyber Agents. Ze ontvingen daar het allereerste 'Cyberpaspoort'. De Junior Cyber Agents werden hierbij toegesproken door onder andere minister Yesilgöz (te zien in de [aftermovie](#)) en Hans de Vries (zie het [interview](#)).

Pilot 2: HackShield gastlessen: leerkracht voor een dag

HackShield in de klas is een 8-delig lespakket dat gratis beschikbaar is voor scholen in Nederland en België. HackShield in de klas bestaat uit klassenquests die klassikaal op het digibord gespeeld worden. De quests hebben een cyberveilig thema, zoals internet, data, nepnieuws en online grenzen. De HackShield quests worden aangeboden in samenwerking met NTR/SchoolTV.

HackShield heeft (wijk)agenten en vrijwilligers van gemeente Rotterdam een training gegeven over hoe zij 'Online Grenzen', een klassenquest uit HackShield in de Klas, in groepsverband in het Mobiel Media Lab aan kinderen kunnen aanbieden. Ter voorbereiding is een 'train de trainer-dag' opgezet door de gemeente die vanuit HackShield werd begeleid. Tijdens de Train de Trainer-dag wordt men geënthousiasmeerd, geïnformeerd en geactiveerd om met HackShield in de klas aan de slag te gaan. Na de voorbereiding, training en eerste kennismaking in het Mobiel Media Lab is door de gemeente een briefing opgezet met hierin alle informatie, tips en benodigde informatie.

Ook zonder train de trainer-dag kan iedereen een gastles verzorgen. Hiervoor is de Leerkracht-voor-een-dag-box ontwikkeld. Met deze box maken we van iedereen die dat wil een echte HackShield leerkracht. Met handige tips & tricks, toegang tot een lesbrief en natuurlijk de leukste giveaways voor na de les.

Pilot 3: HackShield en jongeren(werk)

In Amersfoort zijn jongeren ingezet om een gastles te verzorgen. Deze jongeren krijgen hier een vergoeding voor als motivator. Door deze pilot op twee manieren uit te voeren, wordt er onderzocht wat beter werkt; een volwassene of een jongere als leermeester. Alle gastdocenten gaan aan de slag met de voor pilot 1 ontwikkelde Leerkracht-voor-een-dag-box en nemen dus ook merchandise mee voor de kinderen in hun les. Deze pilot wordt inmiddels uitgevoerd en heeft al meerdere klassen aangedaan.

Pilot 4: HackShield voor Laaggeletterden (nog niet afgerond)

HackShield werkt, in samenwerking met Garage 2020, aan een versie van de game die meer toegankelijk is voor laaggeletterden.

Pilot 5: HackShield 'Kanaleneiland' (nog niet afgerond)

Uit de voorbereidende gesprekken met wijkagenten uit de Utrechtse wijk Kanaleneiland is gebleken dat sommige (streetwise) kinderen het huidige HackShield te kinderachtig vinden. In samenwerking met gemeente Utrecht en de wijkagenten heeft HackShield een quest ontwikkeld met het thema Online Fraude voor op de HackShield Academy. Met deze quest kunnen ze testen of HackShield sommige content die wordt aangeboden voor kinderen ouder dan 13 jaar, ook moet worden aangeboden voor kinderen onder de 13 jaar. De quest is inmiddels ontwikkeld (De F-game) en wordt getest onder beide doelgroepen.

Het directe doel van dit specifieke project is om de overheid te helpen om de digitale vaardigheid en digitale weerbaarheid van kinderen in kwetsbare wijken en AZC's te vergroten. Het indirecte doel is om online kansenongelijkheid onder kinderen te bestrijden.

Resultaten

Er verschijnt een rapport met de resultaten van de 5 pilots, waarvan er 3 zijn afgerond. De afgeronde pilots zijn vertaald naar formats, zodat ook in andere Nederlandse gemeenten vergelijkbare resultaten behaald kunnen worden. De HackShield 'leerkracht voor een dag' gastlessen blijken vooralsnog het effectiefst. Tientallen bedrijven en honderden 'gastdocenten' melden zich al aan om gastlessen te geven op basisscholen. HackShield is daarmee een publiek-private samenwerking waar organisaties samen de digitale kenniskloof in het primair onderwijs dichten op weg naar een veilige digitale toekomst met gelijke kansen voor iedereen.

Tips

HackShield deelt de resultaten en formats gedurende 2023 met alle gemeenten in Nederland. Ruim veertig procent van de gemeenten heeft zich inmiddels bij het initiatief aangesloten. Hierdoor is HackShield in staat om een constante stroom aan educatief materiaal op actuele, relevante thema's omtrent digitaal burgerschap te ontwikkelen en verspreiden. Neem vooral contact op met het team van HackShield voor meer informatie over deelname via gemeente@joinhackshield.nl.

Vervolg

HackShield is uitgegroeid tot een landelijk en duurzaam succesvolle aanpak. De komende jaren verwacht HackShield door te gaan met het uitbreiden van de lesmaterialen en het verbeteren van het (game)platform. Met elke gemeente die zich bij het initiatief aansluit stijgt het aantal bereikte kinderen (Junior Cyber Agents).

Meer informatie

Meer weten over dit project? Neem contact op met:

- Anthonie Drenth, Bestuur, Strategie en Veiligheid Gemeente Amersfoort, ar.drenth@amersfoort.nl
- Tim Murck, directeur HackShield, gemeente@joinhackshield.nl

Het secretariaat van de [City Deal Lokale Weerbaarheid Cybercrime](#) wordt gevoerd door het Centrum voor Criminaliteitspreventie en Veiligheid (CCV). Bekijk de [CCV-database](#) voor nog meer interessante cyberprojecten.